

LA COVA MISERACHS

Anomenada també, **Cova de Can Mata, Cova dels Valls, Cova de la Feixa Plana, de les Feixes dels Valls...** Es troba situada sobre **Sant Pau d'Ordal**, en els replans rocosos entre la casa de **Can Mata del Racó i el Coll de Conxes Portes**. Els seus passos són estrets i molt polsegosos. Té un recorregut d'uns 70 metres de galeries. Hi ha dues galeries que surten del portal, que es comuniquen més endavant. S'hi han fet prospeccions arqueològiques que han donat troballes de ceràmica del Neolític.

A l'exterior, sobre la boca hi ha gravada una creu a la paret de roca. Hem trobat una referència històrica al llibre "**Els Mons d'Isidre Mata del Racó**", que val la pena comentar. Fou publicat pels ajuntaments de **St. Sadurní i Subirats** i l'Institut d'Estudis Penedesencs, el 1997.

Cal que ens remuntem a la Guerra del Francès, allò que en els llibres d'història en castellà es diu "La Guerra de la Independència". A la Creu d'**Ordal** hi va tenir lloc una batalla molt important el 13 de setembre del 1813. A la Creu hi havia instal·lades 4 bateries pels exèrcits anglès i espanyol, amb uns efectius d'uns 3.000 soldats. L'exèrcit francès, comandat pel General **Suchet**, va enviar 18.000 homes des de **Sant Feliu de Llobregat** que van pujar per **Vallirana** i el **Pont del Lledoner** per atacar el pas. Amb la intenció d'encerclar-lo, va enviar uns altres 6.000 homes per **Martorell i Sant Sadurní** i uns altres 1.000 per **Begues, Olesa de Bonesvalls** passant el coll d'**Esteles**, que gairebé és visible des de la cova. La batalla va ser de 3 hores molt i molt intenses. Van morir 150 soldats de cada bàndol i es van ferir uns 1.400 en total. L'exèrcit francès va guanyar i els exercits anglès i espanyol van retrocedir cap el sud. L'exèrcit francès va avançar fins **Vilafranca** i va establir aquarteraments a diversos pobles.

Llavors va venir la fase del pillatge. A la casa de **Mata del Racó** hi va arribar una columna d'uns 300 soldats. Hi eren presents tant sols el fill de la casa, que van fugir en direcció al bosc de **Can Vendrell de la Codina** (actual celler Albet i Noya) i el jornalier **Isidre Matas**, que va fugir amunt cap a la **Font de Can Mata** per amagar-se entre uns blocs. Allà el van localitzar els soldats i li van demanar "Arjan" (Argent, diners, en francès). Com que no

en tenia, li van clavar 3 punxades de baioneta, deixant-lo moribund. La seva dona va fer que uns homes el portessin a la Cova, on va agonitzar durant dos dies. No va poder rebre cap ajuda mèdica.

Al llibre, hi ha una nota de **l'Isidre Mata del Racó**, que diu textualment: *“Meditant jo, amb tota reflexió, de quin modo podria perpetuizar la memòria de la cruel mort que donaren los soldats francesos al dit Isidro Matas, jornaler, he pensat fer una creu al peu dels cingles de roca sobre la font de la mia muntanyeta a on lo feririen i en fer altre creu al davant de la cova de la Feixa Plana de les Feixes dels Valls de la mia muntanya a on morí i l'any 1813. Quan mos hereus passaran per allí sabran los orígens d'estes dos creus fetes per mi, i li resaran un parenostre”.*

CESUB